

**BASIN ve HALKLA İLİŞKİLER
MÜŞAVİRLİĞİ**

Gazete Kupürleri

05.05.2022

1 milyon Suriyeli için dönüş projesi

Cumhurbaşkanı Erdoğan, 1 milyon Suriyelinin gönüllü dönüşlerini sağlayacak projenin hazırlığında olduklarını açıkladı. Türkiye'nin oluşturduğu güvenli bölgelere yaklaşık 500 bin Suriyelinin döndüğünü söyleyen Erdoğan, **"Azez, Cerablus, El Bab, Tel Abyad ve Resulayn başta olmak üzere 13 ayrı bölgedeki yerel meclislerle birlikte yürüteceğimiz bu proje, bir hayli kapsamlıdır"** dedi.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, İdlib'de inşa edilen briket evlerin anahtar teslim törenine video mesajla katıldı. Türkiye'nin oluşturduğu güvenli bölgelere 500 bin Suriyelinin dönüş yaptığını söyleyen Erdoğan, 1 milyon Suriyelinin gönüllü geri dönüşlerini sağlayacak projenin hazırlığında olduklarını açıkladı.

100 BİN BRİKET EV

İçişleri Bakanlığı AFAD koordinasyonunda yürütülen yardım kampanyası ve sivil toplum kuruluşlarının desteğiyle başlatılan 77 bin briket evin 57 bin 306'sını tamamladıklarını, kalanların inşası ve hazırlığının sürdüğünü aktaran Erdoğan, bu evlerin **camisi, okulu, sağlık merkezi, fırını, sosyal tesisi ve çocuk parkıyla** eksiksiz birer yaşam alanı olarak tasarlandığını ve inşa edildiğini dile getirdi. Erdoğan, inşası biten evlere şu ana kadar 50 bin ailenin yerleştirildiğini ifade ederek, **"İnşallah briket ev sayısını toplamda 100 bine çıkaracak, dolayısıyla 100 bin ailenin şartlarını bir parça da olsa düzeltilmiş olacağız."** dedi.

500 BİN SURİYELİ DÖNDÜ

Türkiye'nin daha önce dünyanın milli gelirine göre en çok yardım yapan ülkesiyken, şimdi artık tüm alanlarda dünyanın en çok yardım yapan ülkesi durumunda olduğunu belirten Cumhurbaşkanı Erdoğan, sunları kaydetti: **"Paylaşmanın, infakın bereketine inanan bir millet olarak yaptığımız bu yardımların karşılığını, Rabb'imizin çok daha fazlasıyla bize ihsan ettiğine inanıyoruz. Tabii sadece mazlumların canlarını ve onurlarını kurtarmalarını sağlamak için kapılarımızı açmakla kalmadık, onların yeniden evlerine dönebilmeleri için de her türlü gayreti gösterdik, gösteriyoruz. Türkiye'nin Suriye'de derinleşen insani trajedi karşısında sınır ötesi hareketlerini başlattığı 2016 yılından bugüne kadar oluşturduğu güvenli bölgelere yaklaşık 500 bin Suriyeli geri dönüş yapmıştır."**

13 AYRI BÖLGEYİ KAPSİYOR

Erdoğan, göçü sınır ötesinde tutmaya yönelik stratejilerini gönüllü geri dönüşleri teşvik edecek projelerle desteklediklerini anlatarak, şöyle konuştu: **"Briket evler bu adımlardan biriydi. Şimdi de ülkemizde misafir ettiğimiz 1 milyon Suriyeli kardeşimizin gönüllü geri dönüşünü sağlayacak yeni bir projenin hazırlıklara içindeyiz. Bu projeyi, ülkemizdeki ve uluslararası sivil toplum kuruluşlarının desteğiyle hayata geçireceğiz. Azez, Cerablus, El Bab, Tel Abyad ve Resulayn başta olmak üzere 13 ayrı bölgedeki yerel meclislerle birlikte yürüteceğimiz bu proje, bir hayli kapsamlıdır. Konuttan okul ve hastaneye kadar günlük hayatın tüm ihtiyaçları ile tarımdan sanayiye kadar kendi kendine yeterli tüm ekonomik altyapı, bu projenin içinde yer alacaktır. İnşallah Suriye'nin diğer kısımları da zaman içinde güvenli hale geldiğinde, oralarda da benzer çalışmalar yürüterek, gönüllü geri dönüşler için gereken zemini hazırlamanın gayreti içinde olacağız."**

Liderlere bayram tebriği

Cumhurbaşkanı Erdoğan, ülke liderleriyle bayramlaşmaya dün de devam etti. Erdoğan, Kazakistan Cumhurbaşkanı Kasım Cömert Tokayev, Kırgızistan Cumhurbaşkanı Sadırcaparov, Türkmenistan Cumhurbaşkanı Serdar Berdimuhamedov ve Tacikistan Cumhurbaşkanı İmamali Rahmon ile görüşerek karşılıklı bayram tebriğinde bulundu.

En çok yardımı biz yapıyoruz

Afganistan'dan Pakistan'a, Bangladeş'ten Filistin'e, Yemen'den Ukrayna'ya kadar geniş bir coğrafyadaki insani yardım operasyonlarını sürdürdüklerini bildiren

Erdoğan, "Geçtiğimiz haftalarda Afganistan'a içinde 5 bin ton insani yardım malzemesi olan 10 ayrı yıllık treni gönderdik. Ukrayna topraklarındaki savaş başladığından beri bu ülkeye 100 tır insani

yardım malzemesi sevk ettik. Ciddi sıkıntılar yaşayan Lübnan'a, sivil toplum kuruluşlarımızın desteğiyle 3 yıllık gemisi ulaştırdık. Suriye'nin çeşitli bölgelerinde toplamda yaklaşık 6

milyon insana ulaşan yardım çalışmaları gerçekleştiriyoruz. Velhasıl tüm mazlumların ve mağdurların yanında yer almak için var gücümüzle çalışıyoruz." ifadelerini kullandı.

SURİYELİYE GÖNÜLLÜ GERİ DÖNÜŞ PROJESİ

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, "Ülkemizde misafir ettiğimiz 1 milyon Suriyeli kardeşimizin gönüllü geri dönüşünü sağlayacak yeni bir projenin hazırlıkları içindeyiz. Bu projeyi, ülkemizdeki ve uluslararası sivil toplum kuruluşlarının desteğiyle hayata geçireceğiz." dedi.

Memur Sendikaları Konfederasyonu (Memur-Sen) ve Mehmet Akif İnan Vakfı ile "Bir Aradayız İdlil'in Yanındayız" Kampanyası kapsamında AFAD koordinasyonunda 12 STK tarafından yaptırılan briket evlerin açılış ve teslim töreni düzenlendi.

İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun katıldığı programa video konferans yöntemiyle iştirak eden Cumhurbaşkanı Erdoğan, hak sahiplerine hitap etti.

Bugün İdlid'de çok anlamlı bir tören vesilesiyle bir araya geldiklerini belirten Erdoğan, Suriye'nin kuzeyindeki güvenli bölgelerde yıllardır çadırlarda yaşayanların hayat şartlarını bir parça da olsa düzeltmek için 250 ayrı noktada inşa edilen briket evlerin resmi açılışını yaptıklarını söyledi.

İçişleri Bakanlığı AFAD koordinasyonunda yürütülen yardım kampanyası ve sivil toplum kuruluşlarının desteğiyle başlatılan 77 bin briket evin 57 bin 306'sını tamamladıklarını, kalanların inşası ve hazırlığını sürdüğünü aktaran Erdoğan, bu evlerin **camisi**, okulu, sağlık merkezi, fırın, sosyal tesisi ve çocuk parkıyla eksiksiz birer yaşam alanı olarak tasarlandığını ve inşa edildiğini dile getirdi.

Erdoğan, inşaatı biten evlere su ana kadar 50 bin ailenin yerleştirildiğini ifade ederek, "İnşallah briket ev sayısını toplamda 100 bine çıkaracak, dolayısıyla 100 bin ailenin şartlarını bir parça da olsa düzeltecek olacağız. Briket evlerin burada oturacak Suriyeli kardeşlerimize hayırlı olmasını diliyorum. Bu evlerin yapımında emeği geçen tüm kurumlarımız, sivil toplum kuruluşlarımız, hayır sahiplerine, inşasında çalışan herkese teşekkür ediyorum." dedi.

"KİMSE VATANINI, EVİNİ, DÜZENİNİ

SEBEPSİZ YERE TERK ETMEZ"
Cumhurbaşkanı Erdoğan, sözlerine şöyle devam etti:

Yısekı vatannı, evnı, dızenıni sebezıpe
yere terk etmedı. Kımse kevnı yere belırsız
gelecece dıyıcı yarımedı. Sımlı her mecburiyetle
karşı karşıya kalannara, bıyre ve gınlı kapı-
rıamızı açmak, onlara her türlü desteği
vermek bınsanlık bormuzdur. Medeniyetımız
de tarıhımız de bize bıyore davranmamızı
bütyöyür. Bu, bu vazifemızı yerine getırmı-
nı huzurly dınyanın karşıısına kıyıcırız. Bu huzur-
u kalmıye Batılıların sergıledıkerı kıyık, sıymıya, belı,
rıyaktı tutumı yarımedırmı yarıyıcırız. Bazımlara
bakarken bı sadece sınsan gırdık, gıyıcırız.
Hı kımsınen tenın, sınsan, gıyıcın rıngıne,
ınancına, konuştıyıcı dıle bakmadık, baktıyıcırız.

Yardım için ayak bastığımız coğrafyaları doğal zenginliklerine göre de tasnif etmedik, etmiyoruz. Sadece insan, sadece mazlum, sadece

mağdur görmek, bunun için harekete geçmemizi gerektiriyor. Bu anlayışla sadece Suriye’de değil, dünyanın pek çok yerinde yardım ve destek programları yürütüyoruz. Yıllardır Afrika’nın ve Balkanlar’ın pek çok yerinde zengin bir yelpaze-deki faaliyetlerimizle dostlarımızın yanındayız.”

**"UKRAYNA'YA 100 TIR İNSANİ YARDIM
MALZEMESİ SEVK ETTİK"**

Afganistan'dan Pakistan'a, Bangladeş'ten Filistin'e, Yemen'den Ukrayna'ya kadar geniş bir coğrafyadaki insani yardım operasyonlarını kesintisiz sürürdüklerini bildiren Erdoğan, "Geçtiğimiz haftalarda Afganistan'a içinde 5 bin ton insani yardım malzemesi olan 10 ayrı iyilik treni gönderdik. Ukrayna topraklarındaki savaş başladığından beri bu ülkeye 100 ton insani yardım malzemesi sevk ettik. Ciddi sıkıntılar

yaşayan Lübnan'a, sivil toplum kuruluşlarımızın desteğiyle 3 yıllık gemisi ulaştırdık. Suriye'nin çeşitli bölgelerinde toplamda yaklaşık 6 milyon insana ulaşan yardım çalışmaları gerçekleştiriyoruz. Velhasıl tüm mazlumların ve mağdurların yanında yer almak için var gücümüzle çalışıyoruz." ifadelerini kullandı.

"500 BİN SURİYELİ GERİ DÖNÜŞ YAP MIŞTIR"

Türkiye'nin daha önce dünyanın milli geliri-
ne göre çok yardım yapan ülkesiyken, şimdi
artık tüm alanlarda dünyanın en çok yardım
yapan ülkesi durumunda olduğunu belirten
Cumhurbaşkanı Erdoğan, sunları kaydetti:

"Paylaşmanın, infakın bereketine inanan bir millet olarak, yaptığımız bu yardımların karşılığını, Rabb'imizin çok daha fazlasıyla bize ihsan

ettiğine inanıyoruz. Tabii sadece mazlumların canlarını ve onurlarını kurtarmalarını sağlamak için kapılarımızı açmakla kalmadık, onların yeniden evlerine dönebilmeleri için de her türlü gayreti gösterdik, gösteriyoruz. Türkiye'nin Suriye'de derinleşen insani trajedi karşısında sınır ötesi hareketlerini başlattığı 2016 yılından bugüne kadar oluşturduğu güvenli bölgeler yaklaşık 500 bin Suriyeli geri dönüş yapmıştır."

**"1 MİLYON SURİYELİ KARDEŞİMİZİN
GÖNÜLLÜ GERİ DÖNÜŞÜNÜ
SAĞLAYACAK YENİ BİR PROJENİN
HAZIRLIKLARI İÇİNDEYİZ"**

Cumhurbaşkanı Erdoğan, göçü sınır ötesinde tutmaya yönelik stratejilerini gönüllü geri dönüşleri teşvik edecek projelerle desteklediklerini anlatarak, şöyle konuştu:

"Büketi evler bu adamların biriydi. Şimdi de bilmezlik misafiri ettirdi. 1 milyon Suriyeli kardeşimizin gönlünü yer dönüştürmesi sağlayacak yeni bir projenin hazırlanıyor kişindey. Bu projeyi, ülkemizdeki ve uluslararası sivil toplum kuruluşlarının desteğiyle hayata geçireceğiz. Azer, Cerabul, El Bab, Tel Abyad ve Resulnay başta olmak üzere 31 ayrı bölgedeki yerel medislere birleştiril yücütüğümüz; bu projeyi hayli kapsamlıdır. Konuttan okut ve hastane ve karın ganiyehi hayatın tüm ihtiyacını elı tarımdan sanayiye kadar kendi kendine yeterli tüm ekonomik atıyıp, bu projenin içinde yer alacaktır. İnşallah Suriye'nin diğer kısımları da zaman içinde güvenli hale gelirdiğinde, oralarda da benzer çalışmalar yürüterecek, gönlünü yer dñüşler için gereken zemini hazırlamamı gayreti içinde olacağız."

Cumhurbaşkanı Erdoğan, yapımı tamamlanan ve teslim edilen briket evlerin hayırlı olmasını, Suriye'nin en kısa sürede güven, huzur, istikrar iklimine kavuşmasını, herkesin evine, toprağına, işine kavuşmasını temenni etti.

Soylu: İdlib'de yıl sonuna kadar 100 bin evi bitireceğiz

İÇİŞLERİ Bakanı Süleyman Soylu, İdilb'de inşa edilen briket evlerin açılış ve anahtar teslim töreninde, "Yıl sonuna kadar 100 bini arkadaşlarımızla birlikte Allah'ın izniyle bitireceğiz," dedi.

İçişleri Bakanı Süleyman Soylu, Cumhurbaşkanını Recep Tayyip Erdoğan'ın da video konferans yöntemiyle katıldığı "Bir Aradayız İdilim in Yanındayız" kampanyası kapsamında AFAD koordinasyonunda sivil toplum kuruluşlarının desteğiyle yaptırılan briket evlerin açılış ve anahtar teslim töreninde, herkesin Ramazan Bayramı'nı kutladı.

İnsanlığın, mazlumnun ve vicdanın sesi olan Recep Tayyip Erdoğan'dan selam getirdiğini belirten Soylu, "Burası sadece briket evlerin açılışın yapıldığı bir alan değildir. Burası, zenginliğin şımarttığı dünyaya karşı, mazlamların zulümle karşı karşıya kaldıktan sonra sesi çıkmayan dünyaya karşı, ılı yüzüli dünyaya karşı titazın olduğu ve hakkın sesinin yükseldiğı alandır. Allah'ın, bizim dinimizin ve inancımızın bize bir emri var; biz kardeşiz." diye konuştu.

Türkiye'nin bölgeye "yardım köprüsü" kurduğuna, 77 bin projelendirilen, 57 bin bitirilen, 9 bin devam eden ve 50 binine de taslamlanımların alınıp açılışı yapıldığını dile getiren Sayın, "Günün birinde sizler topraklarımızın sokakları buraya gönderdiğinizinde Sayın Çumhurbaşkanı'mız 'Bizim kardeşlerimiz, kim ne derse dinlenmiş olacaklar. Onları yalnız bırakmayacağız. Çözümü de (çocuğu da) yetimi de yalnuş da biz onları yalnız bırakmayacağız" dedi. Bu arkaadışlarımızın hepsi harekete geçtiler. AFAD koordinasyonunda, kendi organizasyonlarıyla Hatay Valiliğinin koordinasyonunda burada yerli otoritelerin otorite kurumuyı olduğu faydallıklarla güçlü bir adım attılar." ifadelerini kullandı.

SOYLU, SÖZLERİNİ ŞÖYLE SÜRDÜRDÜ

"Burada Cumhuriyetçilik"ın tam tinaları vardı, 20 bin kişi vardı yapacakları işi. Birlikte rahmet vardır. Bir birlik oldu Cumhuriyetçilerimiz birliği vardı ve dedi ki 50 bin ekaryonuz birliği bizim gördü yine birliği gördü, biraz önce konuşmasında söyledi. Bu bölgede 50 bin sayımsı allan in ziyetle 50 bin ekaryonuz. Burada, özellikle Türkiye'de 81 iliyetleri valiliklerini koordinasyonunda da siyasi toplum kuruluşlarının organizasyonunda da birlik evler yapıldı. Bir gün bakanlar kurulunda da kabinedevler. Cumhurbaşkanlığı kabinede bakanlar kurulunda, tek tek bakanları oldu. Şen kaç birliği ev yapacakmı? Elitleri cebizine atın, aldığınız maaşlardan kartdeşleriniz yardımı alın." Medici grubu topladı, Hepinizi göreceğim. Şen kartdeşlerimiz kaç birliği ev yapacakmız? dedi. Burası 81 iliyetimiz, şen, bakanlarımız, vezirlerimiz, milletvekilleri şen bir herinin katkısı, desteği, kardeşlerimiz var. Bilesiniz şenler karşıdeğerli, burada 85 milyonluk Türkiye'nin kalbi var."

**"TÜRKİYE'DE YERLEŞİK BULUNAN
SURİYELİ BİR MİLYON KİŞİYE EVLER
YAPILACAK"**

Bakan Soylu, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Suriye için yeni bir müjde verdiğini anımsatarak, şöyle konuştu:

"Cerablus, Azez, El Bab, Resulayn ve Tel Abyad'da, Türkiye'de yerleşik bulunan Suriyeli bir milyon kişiye evler yapılacaktır. Bunu da hem uluslararası hem kendi hayır kuruluşlarımızla yapacağımız Yine AFAD koordinasyonunda yapılacak inşaat. Allah'ın izniyle projeleri tamamladı, yakın zaman

başlayacak. Cumhuriyetin Erdoğın, hem G20 hem Birleşmiş Milletler toplantısında bütün dünyaya seslendi. Dedii ki, "Kuzey Suriyeli Türkiye ye yakın olan bandında Suriyeli yerinden edilen kardeşlerimize konaklayalım". Bütün dünyaya seslerine çok parası olduğına iddia edenlere yazıldı ki dünyayı sömirenler o "Biz Batı menşeliyiz" diye haykırarak şıydı. Ama onların gücünü göy medler, kulakları çok duymazlar, kalpleri katılaşır anlamazlar. Biz yıllarca burmadık, aynı kabayeyi sürekli ettik. Biz üç gün önce Kabe-i Muszammada bulundu Cumhuriyetin mızla. Allah'a niyazda bulduk; Allah'ın bu mızlamızın sen yarıdın et. Sen yarıdın edisin. Sen göç ve kudret sahibisin" dedi. Allah şahitler kardeşliğimiz kayamete kadar sürecektir. Sizle tümleş etmeyeceğiz. Kardeşliğimiz kayamete kadar devam ettireceğiz. Allah biliz dünyaya ve mızlamızla mahcup etmesin."

**"YIL SONUNA KADAR 100 BİN EVİ
BİTİRECEĞİZ"**

Bölgede yaptıkları çalışmalarla ilgili bilgi veren Soylu, "Burada sadece 77 bin ev projelendirilmiş. 51 bin 306 ev tamamlanmış, 9 bin 700 ev devam ediyor, 10 bin eve sonuyla gerek Tayyip Erdoğan talimatı verdii. Yıl sonuna kadar 100 binin arkasında çalışarak birlikte Allah'ın izniyle bitireceğiz. Burada 50 okul bitirdik, 23 okula devam ettiriyoruz, toplam 73 okul. 26 cami bitirdik, 24 devam ettiriyoruz ve 10 sağlıklı tesisi yaptık, 13'ünü devam ettiriyoruz. 11 sosyal tesisi yaptık, 7'sini devam ettiriyoruz. 7 park bitirdik, 18'ine devam ediyoruz. 21 firmı bitirdik, 13 firmı devam ettiriyoruz. 36 su kuyusu yaptık, 4 su kuyusu devam ettiriyoruz" ifadelerini kullandı.

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın kendisine bölgeyle

İlgili talimat verdiği dile getiren Soylu, "Briket evlerin içerisinde yollar topraktı. Bana dedi ki 'Çok yakın zamanda bunların hepsini parke yapacaksınız çünkü benim kardeşlerim eksiklik çekmeyecekler'. Birçoğunu yaptık, yapmaya devam edeceğiz. Yine gelen otoriteyle bir taraftan suyu, elektrijiydi, her birini buraya getirdik. Allah sizden razı olsun. Bize bizi tekrar hatırlattınız. Biz Allah'ın nezdinde bir sınavda olduğumuzu biliyoruz. Bu sınavda bizi sınavta birkamamıza vesile oldunuz." şeklinde konuştu.

“BİRLİK İÇERİSİNDE OLMALIYIZ”
Türkiye'nin sadece Suriye'nin çeşitli bölgelerine yardım yapmadığını vurgulayan Soylu, şunları kaydetti:

"Bâzı ömürlerince devam ediyor, biz Lübnanlı, Yemenli, Afganistanlı, Pakistanlı, Bangladeş'te, Arakan **Müslümanları** beraber varız. Biz Ukrayna'da varız. Biz dünyaya nerede zulüm varsa, Allah şahitlik karışında duruyor be büyük varız. Eşer biz olmasaydı şu coğrafya birden başka sonarardı, bu dünyada öteki dünyada da... Buradan vıdıklan katliamların alarına sesleniyoruz; bu dünyın nimeretine alarınız yox. **Müslümanlar** büyük bir savnadır. Batıdan kimse kendisine bir nimet beklemesin. Biz ötekı göbeğimiz kındızim kesmeyiz. Dünyaya, insanıale nerde yapılması lazım geldigini anlatmalyız, onun için birlik içerisinde olmalıyız. Tam da Allah'ın emrettiği gibi."

Soylu, konuşmasının ardından dua ederek, diğer kamplara video konferans aracılığıyla bağlandı ve yürütülen çalışmalar hakkında bilgi aldı.

Törende, kampanyaya destek veren sivil toplum örgütlerinin temsilcileri de konuşma yaparak çalışmalarlarıyla ilgili bilgi verdi.

BİR GÜNDE 104 BİN 325 ZİYARET

İSTANBUL'UN yanı sıra başka kentlerden ve yurt dışından gelenler namaz için Ayasofya Meydanı'nı doldurdu. Vatandaşlar ve turistler **caminin** dışında beraberlerinde getirdikleri seccadeler üzerinde saf tuttu. İstanbul Valisi Ali Yerlikaya, Twitter paylaşımında "Ramazan Bayramı'nın ilk günü İstanbul'unuzun simgesi muhteşem **camimize** gelenlerin sayısı 104 bin 325 oldu" ifadesini kullandı.

AYASOFYA REHBERLERİ ÖNYARGILARI KIRIYOR

Ayasofya-i Kebir **Camii**'nde İngilizce, Almanca, Rusça, Arapça dillerinde rehberlik yapan görevliler, Ayasofya'nın tarihini anlatıyor. Rehberler bazı turistlerin **İslamofobik** ön yargılarını ortadan kaldırmak için çaba sarf ettiklerini söylüyor.

AYASOFYA-i Kebir **Camii**-i Şerifi, 86 yıl sonra Başkan Recep Tayyip Erdoğan tarafından, 24 Temmuz 2020 tarihinde resmen ibadete açıldı. Müzeden **camieye** döndükten sonra milyonlarca ziyaretçi oldu. **Diyanet İşleri Başkanlığı** bünyesinde faaliyet gösteren **camii** rehberleri hem vatandaşlara hem de tarihi **camiiyi** ziyarete gelen turistlere 'rehberlik' hizmeti veriyor. **Camii** rehberleri yabancılara yaptıkları sunum ve anlatımların ardından Ayasofya ile **İslam**'a yönelik ön yargılarının kırıldığına şahit olduklarını ifade etti. **Diyanet İşleri Başkanlığı**'nın Ayasofya **Camisi**'nden sorumlu İl Müftü Yardımcısı Zekeriya Bülbul, il müftülüğü adına çalışmaları sürdürüyor. AKŞAM'a konuşan Bülbul, müzeden **camieye** döndükten sonraki süreçte Ayasofya'da neden rehberlik hizmeti verilmeye başlandığını anlattı. Amaç, Ayasofya'yı spekülasyonlardan uzak tutarak gerçek kaynaklardan yabancılara anlatmak. Bülbul şunları söyledi:

VATANDAŞ SAHIPLENDİ

"Ayasofya'nın ücretsiz bir hale gelmesiyle birlikte vatandaşlardan muazzam bir ilgi söz konusu. İlk açıldığı günlerde günlük 18 bin ile 24 bin arasında ziyaretçi oldu. Şimdilerde ise geceli ve gündüzlü bayramlarda dahil olmak üzere bu rakam 60 bini buluyor. Bazı günler dışarıda bekleyen insan sayısı içeri-

de ziyaret gerçekleştiren insan sayısından daha fazla oluyor."

5 PERSONEL ATANDI

"Başkan Recep Tayyip Erdoğan, **caminin** içerisinde halkla birebir temas noktalarında **din** görevlilerinin olması talimatını vermişti. Diğer kurumlardan da görevli personel var. Vakıflar Genel Müdürlüğü, Kültür ve Turizm Bakanlığı, İstanbul Valiliği de Ayasofya ile direkt ilgili kurumlar. 7/24 esasına dayanarak devletimizin kurumları Ayasofya-ı Kebir **Camii**'sinde görev yapıyor. **Diyanet İşleri Başkanlığı** İstanbul İl Müftülüğü bünyesinde 5 **camii** rehberi ataması gerçekleştirildi. Bu arkadaşlarımız, İngilizce, Almanca, Rusça, Arapça biliyor."

ARKADAŞLAR UYARIYOR

"Bazen provakatif olaylarla da karşılaşabiliyoruz. **Caminin** ilk açıldığı günlerde normal kıyafeti ile içeriye girip **caminin** içinde sahil kıyafetine yakın bir kıyafet ile dolaşmaya kalkanlar oldu. Ardından fotoğraf çekimi yapıp

sosyal medya üzerinden devlet ve **diyanete** saldırmaya çalışıldı. Zaman zaman ayakkabı ile **camieye** girenler de olabiliyor. Bu tür olayların yaşanmaması için arkadaşlarımız uyarılar yapıyor. İnsanlar, fotoğraf çekimi için uygun olmayan yerlere çıkabiliyor."

SAĞLAM, DOĞRU BİLGİ

"Kokartı rehberler turistlere **camide** anlatımlarda bulunuyor. Bu rehberlerden bazıları ile olumsuzluklar karşımıza çıktı. **Caminin** hâlâ müze olduğundan tutun da yeniden müzeye döneceğini söyleyenler var. Olayı bir siyasi mecraaya çekmek isteyenler oldu. Bu nedenle **Diyanet İşleri Başkanlığı** olarak Ayasofya'nın anlatımını sağlam kaynaklardan verebilmek için rehberlik hizmeti vermeye karar verdi. Bu amaçla kamu personeli sınavına girerek gerekli şartlara uygun arkadaşlarımız İngilizce, Almanca, Rusça, Arapça rehber olarak **camide** istihdam edildi. Diğer dillerde de ilerleyen zamanlarda hizmet verilecek. Çalışmalar devam ediyor."

Amaç **İslam**'ı doğru şekilde tanımaları

Camii Rehberi Feyza Kocagöz söyledi: "İnsanlar gelip sunumlarımızı dinliyorlar. Anlatımlarımızın içeriğe baktığımızda Bizans döneminden itibaren devam eden bir süreç var. Kurulduğu günden itibaren Ayasofya'nın genel perspektifini aktarıyoruz. Tarihi bütün şekliyle vermek istiyoruz. Hat levhalarında neler yazıldığını soruyorlar. Namazı, ezanı çok merak ediyorlar. **İslam** ile ilgili çok ön yargıların olduğunu da gördük. Kadınların sürekli baskı altında olduğu ve çalışmadığı gibi ön yargılar söz konusu. Biz kendimizden örnek veriyoruz. Bakın ben de bir kadınam ve çalışıyorum şeklinde."

Camii Rehberi Sümeyye Nur Akçay, "İnsanlarla konuştuktan sonra var olan ön yargılarını kırıldığına şahit oluyoruz. **Müslümanların** hayatı nasıl yaşadıklarına dair pek çok ön yargı söz konusu. Bu insanlar gittikleri ülkelerde de bizden duyduklarını aktarıyorlar. İnsanlarla yüz yüze geldiğimizde birebir konuştuğumuzda çok olumlu geri dönüşler alıyoruz" dedi.

6 bin kilometre öteye insanlık eli

Ramazan bayramında anlamlı proje...
Türkiye Diyanet Vakfı öncülüğünde bir grup sanatçı ve gönüllü, Uganda'da faaliyet gösteren Kabowa Hidayet İlkokulu ve Yetimhanesi'ni ziyaret etti. TDV heyeti, 700 öğrencinin yatılı olarak eğitim gördüğü okulda çocuklara bayramlık kıyafet hediye etti.

FOTOĞRAF:AA

Asrın mührü Büyük Çamlıca Camii'ni MİLYONLAR ZİYARET ETTİ

3 yılda 25 milyon kişiyi ağırlayan Büyük Çamlıca Camii, içine girildiği andan itibaren selatin camilerinin adeta devamı hissini uyandıran, büyük bir ibadethane olmasının dışında sanat galerisi, kütüphane, konferans salonu, sanat atölyesi ve yeni açılan İslam Medeniyetleri Müzesi ile Türkiye'nin en modern külliyesi özelliğini taşıyor.

İçine girildiği andan itibaren selatin camilerinin adeta devamı hissini uyandıran, büyük bir ibadethane olmasının dışında sanat galerisi, kütüphane, konferans salonu, sanat atölyesi ve yeni açılan İslam Medeniyetleri Müzesi ile Türkiye'nin en modern külliyesi özelliğini taşıyan Büyük Çamlıca Camii, resmi açılışının gerçekleştirildiği 3 Mayıs 2019'dan bugüne 25 milyon ziyaretçiye kapılarını açtı.

Fikir projesi Cumhurbaşkanını Recep Tayyip Erdoğan'a ait olan ve 268 rakımlı Çamlıca Tepe'sinde temeli 7 Ağustos 2013'te atılan Büyük Çamlıca Camii, Osmanlı-Selçuklu mimari tarzı ile günümüz çizgilerini bütünleştiren şehrin sembolleri arasına katıldı. İstanbul'un silüetinin önemli bir parçası haline gelen ve mimarisıyla dikkati çeken Büyük Çamlıca Camii'nin açılışının üzerinden üç yıl geçti. Heybetli yapısına yakışır anlamda bazı rakamsal büyüklükleri de ihtiva eden caminin üç şerefeli 4 minaresi Malazgirt Zaferi'ne ithafen 107,1 metre, iki şerefeli 2 minaresi ise 90 metre yüksekliğinde. Nanoteknolojiyle renklendirilen ve 3 parçadan oluşan alem, dünyanın en büyük alemi olma özelliğini taşıyor. "Asrın mührü" yapı, 3 bin 500 metrekairelik sanat galerisi, 3 bin metrekairelik kütüphane, 1071 kişilik konferans salonu, 8 sanat atölyesi, 3 bin 500 araçlık kapalı otoparkı bünyesinde barındırıyor.

Camii, ses, ışık, ısıtma, havalandırma ve güvenlik sistemleriyle de farkını ortaya koyuyor.

İSTANBUL'DA GEZİLECEK YERLER LİSTESİNE GİRDİ

Çamlıca Camii ve Eğitim Kültür Hizmetleri Yapıturma Derneği Başkanı Ergin Külünk, yaptığı açıklamada, Ramazan ayının başında İslam Medeniyetleri Müzesi'nin açıldığını belirterek, "Müzenin açılışı, 3 Mayıs'tan sonraya, Sayın Cumhurbaşkanımızın tensipleriyle bırakmıştık. Müzemizi kamuoyuyla tanıştırdık. Müzemiz ücretsiz olarak ziyaret edildi. Kadir Gecesi sabahı kadar ziyaret devam etti. Net rakam henüz gelmedi ancak 150 bin geçen insan sayısını müzemizi bir aylık süre zarfında ziyaret etti. Bu çok ciddi bir rakam. Temenni ediyoruz ki bu rakamlar

artarak devam edecektir" dedi. Ergin Külünk, külliye de caminin dışında 8 sanat atölyesi, konferans salonu, kütüphane, sanat galerisi ve müzenin yer aldığını belirterek, kütüphanenin kendilerini "pozitif anlamda yayınlattığını" dile getirdi.

Büyük bir ilgiyle karşılaştıklarının altını çizen Külünk, "Kütüphanemiz orta boy bir kütüphane ve 50 bin ciltlik kitabı var. 4 bine yakın kitap, insanlarımızın elinde. Ayrıca eğitimsiz bir eğitim merkezi olarak kullanılıyor gece 00.00'a kadar" dedi.

Salgın yaşanmasa Büyük Çamlıca Camii'ni 50 milyon kişinin ziyaret etmiş olacağını ifade eden Külünk, "Camieye giren, ayakbaşı poşeti veriyoruz. Ne kadar poşet aldığımız da belli. 50 milyon civarında insan olur diye tahmin ediyorduk ama pandemi dolayısıyla bunun yarısını gerçekleştirdiğimizi rahatlıkla söyleyebiliriz. 25 milyon insan Türkiye'nin ve dünyanın her yerinden ziyaret etti" değerlendirmesinde bulundu.

İslam Medeniyetleri Müze Müdürü Nezi Erbuğ da caminin büyük bir külliye içinde yer aldığını, külliye'nin önemli parçalarından birinin de İslam Medeniyetleri Müzesi olduğunu belirtti.

Müzenin ramazan ayının ilk günlerinde açıldığını ve büyük ilgi gördüğünü ifade eden Erbuğ, sözlerine şöyle devam etti:

"Müzemizi farklı kılın özelliklerden bir tanesi daha önce hiçbir müze, hiçbir sergide yer almayan eserlerin ilk kez sergilenmesi. Müze konseptimiz içinde kutsal emanetler, padişah kaftanları, tılsımlı gümüşler, Fatih Sultan Mehmet Han'ın çocukluk karalama defteri, ilk Osmanlı sikkesi olan Osmangazi'nin bastırıldığı sikke, bilim objeleri, hat levhaları, Kâbe ve Sur-re alayı döneminden kalan kıymetli örtülerin sergilendiği, 15 farklı temadan oluşan bir müze konseptimiz var. Normal eserlerin dışında dijital enstalasyon dedğimiz özellikle ab-ı hayyat konsepti, suyun dünyaya inmesiyle dünyaya verdiği değişiklikler, dünyada hayatın oluşması gibi çok farklı hem 21. yüzyıla ait yeni bir müze konseptini de barındırıyor."

Ayasofya-i Kebir **Cami-i** Şerifi, Ramazan Bayramı'nın birinci gününde 104 bin 325 kişiyi ağırladı. İstanbul Valisi Ali Yerlikaya, Twitter hesabından yaptığı paylaşımda, Ayasofya-i Kebir **Cami-i** Şerifi'nin, ibadete açıldığı günden

sonra en yoğun gününü yaşadığını belirtti. Vali Yerlikaya, paylaşımında "Ramazan Bayramı'nın ilk günü İstanbul'umuzun simgesi muhteşem camimize gelenlerin sayısı 104 bin 325 oldu." ifadesini kullandı.

Fanatik Yahudiler provokasyon peşinde

İSRAİL'DE "Tapınak Örgütleri" adıyla bilinen fanatik Yahudi grup, "İsrail Bağımsızlık Günü" dolayısıyla 5 Mayıs'ta Mescid-i Aksa'ya baskın düzenlenmesi çağrısında bulundu. Filistin Kurtuluş Örgütü (FKÖ) Yürütme Komitesi Üyesi Hüseyin eş-Şeyh, bunun Filistinlileri, Arapları ve **Müslümanları** apaçık tahrik etme anlamına geldiğini kaydetti.

HERZOG İÇİN EZAN SUSTURULDU

Bu arada İsrail Cumhurbaşkanı Isaac Herzog'un, İsrail'in askerlerini anma günü dolayısıyla işgal altındaki Doğu Kudüs'te Mescid-i Aksa'nın yanında bulunan Burak (Ağlama) Duvarı'nda yapacağı konuşma öncesinde, İsrail polisi Mescid-i Aksa'nın ses sisteminin kablolarını kesti ve yatsı ezanının hoparlörden okunmasını engelledi.

Süleymaniye'de bayram sabahı...

Hasretimizi bitirdik. 4 bayramdır gitmediğimiz Süleymaniye'ye sabah, bir pervanenin ışığa yönelmesi gibi yöneldik. Pandemiden sonra ilk kez Süleymaniye'de saf tutup namaza durduk.

★★★

Evden 05.45'te çıktım. Hızlı adımlarla Fevzipaşa'yı geçip, Saraçhane'ye vardım. Fatih **Camii** civarında, çoğu Arapça konuşan insanların oluk oluk bayram namazına seyirttiğini gördüm.

Şehzadebaşı **Camii**'nin önüne geldiğimde **Fatih Belediyesi'nin çorba arabasından önüme atlayan bir arkadaş ile ilk bayramlaşmamı yaptım.**

Sonra **Sezai Bey**'in kabrine selam verip, **Süleymaniye'ye yöneldim.** Bahçesine girdiğimde, Kur'an'ı Kerim okunuyordu. Avluda simitçiler çoktan yerini almıştı. Meğerse sadece hasretini bitiren ben değilmişim. Süleymaniye'nin avlusu mahşer veriydi..!

★★★

Doğu kapısından adım attığımda saat 06.15'ti ve neredeyse Süleymaniye dolmak üzereydi.

Hemen kapının eşiğine iliştim.

Hala maskeyi atamadım. Ama neredeyse tek maskeli bendim. Tedirgin olacaktım. Ama bir de baktım üç saf önümde oturan Sağlık Bakanımız Fahrettin Koca Bey de maskesizdi. İnsanlarımız maskesizliğe çoktan alışmıştı. Hamdolsun pandemi şimdilik gündemimizden çıkmıştı.

★★★

Saat 06.34 olduğunda salavatla birlikte Ramazan Bayram Namazı için niyet ettik. Namazımızı **Diyanet İşleri Başkanımız Ali Erbaş** kıldırdı. Namazdan sonra tekbirlerle çıktığı hutbeyi Türkçe ve İngilizce yaptı.

★★★

Namaz bitip de yine avluya çıktığımızda tanıdık tanımadık herkes birbiriyle bayramlaşıyordu. 2 yıldır tokalaşmayan ben bile bir çok mü'min ile tokalaşıp bayramlaştım. Süleymaniye'yi, bayram sabahlarını çok özlemişiz, gördüm..!

★★★

Bilenler bilir, Süleymaniye'nin hemen dışında kuru fasulyeciler ve çay haneler var. Her bayram sabahı uzak yakın gelenler namazın hemen sonrasında orada buluşur.

Bir çok tanıdık oradaydı. Yıllardır görmediğim Mevlana İdris de Vehbi Baysan da oradaydı. Hepimiz özlemişiz Süleymaniye'yi... Hepimiz özlemişiz, bayram sabahlarını... Hepimiz özlemişiz bayram sabahı

çay-simidi.

★★★

Süleymaniye'den yine yürüyerek eve döndüm. Sabahın erken saatinde Fatih'te her camiden kadın, erkek, çocuk çocuk sokaklara dökülmüş evlerine dönüyordu.

Fatih **Camii**'ne ulaştığımda dikkatimi kadınların ellerindeki güller çekti. Çoğu yabancı hanımefendilerin ellerinde güller vardı. Meğerse **cami** çıkışı hediye olarak verilmiş.

Tıpkı, Süleymaniye'nin bahçesinde çocuklara ve gençlere çikolata ikram eden hanımların yaptığı gibi...

Gelenek devam ediyor. Gelenek, bizi geçmişten geleceğe taşıyacak ana taşıyıcılardan. Gördüm.

★★★

4 bayramdır Süleymaniye'ye hasrettim. 4 bayramdır bayram namazına hasrettim. Hasretimiz bitti. Süleymaniye'ye ve bayram namazına kavuştuk.

Ramazan Bayramı'na erdik.

Bugünleri biz gösteren Rabbimize hamdolsun.

Bayramınız mübarek olsun.

★★★

Artarak gönlümün aydınlığı her saniyede Bir mehâbetli sabah oldu Süleymâniye'de

Kendi gök kubbemiz altında bu bayram saati,

Dokuz asrında bütün halkı, bütün memleketi

Yer yer aksettiriyor mavileşen manzardan,

Kalkıyor tozlu zaman perdesi her an aradan.

Gecenin bitmeye yüz tuttuğu andan beridir,

Duyulan gökte kanat, yerde ayak sesleridir.

Bir geliş var!.. Ne mübârek, ne garîb âlem bu!..

Hava boydan boya binlerce hayâletle dolu...

Her ufuktan bu geliş eski seferlerdendir; O seferlerle açılmış nice yerlerdendir.

Bu sükûnette karışıkça karanlıkla ışık Yürüyor, durmadan, insan ve hayâlet karışık;

Kimi gökten, kimi yerden üşüşüp her kapıya,

Giriyor, birbiri ardınca, ilâhî yapıya.

Tanrının mâbedi her bir tarafından doluyor,

Bu saatlerde Süleymâniye târih oluyor.

**(Süleymaniye'de Bayram Sabahı-
Yahya Kemal)**

**MUSTAFA
ÇELİK**

yeniakit@yeniakit.com.tr

Ramazan ve Kurban bayramlarının alternatifleri olmaz/2

Bayram gecelerini, Allahü Teâla'yı zikretmek, **namaz** kılmak ve diğer ibadetlerle ihyâ etmek müstehaptır. Bu hususta sened açısından zayıf da olsa Ebû Ümâme (ra.)'dan rivâyet edilen bir hadis-i şeriften ki, Rasûlullah bu hadis-i şerifte şöyle buyurmuştur:

"Her kim sevabını Allahü Teâla'dan umarak bayram gecelerini (ibadetle) ihyâ ederse, (ahireti unutup dünyaya bağlanmakla) kalplerin öldüğü gün onun kalbi ölmaz" (İbnü Mâce, es-Sıyam: 68, no:1782, 1/567) Âlimler bayram gecelerinin ne kadarlık bir zamanının **ibadetle** geçirileceği hakkında ihtilaf etmişlerdir. Bu hususta en sağlam görüş, gecenin büyük bir kısmının **ibadetle** geçirilmesidir. Ayrıca "Muayyen bir vakit içerisinde geceye kalkıp ibadet edilmekle de o gece ihyâ edilmiş olur" diyen âlimler mevcuttur. Burada geçen "Kalbi ölmaz" ifadesi "kâfir olmaz" demektir. Bayram günlerinde; erken kalkmak, boy abdesti almak, hafif güzel kokular sürünmek, en güzel elbiseler giymek, karşılaştığı mümin kardeşlerine karşı güler yüzlü olmak, fazlası sadaka vermek, bayram gecelerini **ibadetle** geçirmek müstehaptır. Bayram sabahı ise ilk olarak vacip olan Bayram **namazını camide** cemaatle eda etmek gerekir. Nitekim Hz. Peygamber (sav) de bu konuda şöyle buyurmuştur: "Bu günümüzde yapacağımız ilk iş **namaz** kılmanızdır. Her kim böyle yaparsa şüphesiz bizim sünnetimize uygun iş yapmış olur." (Buhârî, İdeyn, 3). Ramazan ve Kurban Bayramları, bayram **namazlarının** kılmasıyla başlar. **Müslüman**'ın her şeyi gibi bayramı da kulluk temeli üzerinedir. Sevindinde de hüznünde de **namaz** hep vardır. Bayram **namazına**, "gücü yetenler için- yürüyerek gitmek sünnettir. Rasûlullah (sav) **namazgâha** giderken ve dönerken başka başka yollar seçerdi. **Namaz** giderken "Allahu ekber" diye tekbir getirirdi.

Hz. Peygamber (sav)'ın bayram **namazını** mescitte değil dışarda, musallâda kıldığı bilinmektedir. Hz. Peygamber (sav), bayramlarını hep beraber büyük bir coşku içinde kutlanmasını arzu eder ve hiçbir istisna yapmadan kadınların da bayram **namazına** katılmalarını emrederdi. Hatta elbisesi olmayan hanımların, komşularından emanet elbise alarak gelmelerini tavsiye etmişti. **Namaz**ı mani özü bulunan hanımların bile **namazgâha** çıkmalarını; hayra ve **Müslümanların** dualarına iştirak etmelerini emretmiştir. Onlar da tekbirler sırasında cemaate katılmışlardır. Ümmü Atiyye (r.a.)'dan gelmekte olup şöyledir "Resulullah (s.a.v.) bize Ramazan ve Kurban Bayramı günlerinde genç kızları ve adet gören kadınları da **namazgâha** çıkarmamızı emretti. Adet gören kadınlara gelince onlar **namazdan** uzak durur, hayırdı ve **Müslümanların** dualarında hazır bulunurlar" dedi." (Sahih-i Müslim, İdeyn,12) Kaynaklarda nasıl bayramlaştıklarına dair fazla bilgiye rastlanmayan ilk **Müslümanların**, muhtemelen Hz. Peygamber'in bir Kurban Bayramı günü **kurban** keserken, "Allahım, Muhammed'den, Muhammed ailesinden ve Muhammed ümmetinden kabul et!" demesinden (Müslim, "Edâhi", 19) mühlhem olarak, "Allah bizden de sözden de kabul etsin" duasıyla tekbirleştikleri rivayet edilmektedir (Süyûtî, el-Hâvî fi'l-fetâvâ, I, 109). Bayram sevgi gündür, sevinç gündür. Bayramları, **ibadet** ve itaatten tecrit edip, sadece oyun, eğlence, zevk ve safa günü olarak anlamak yanlış olduğu gibi, bayram gününü matem gününe dönüştürmekte doğru değildir.

Bayram günü; Allah'a kulluğu başarmış olma sevincinin yaşandığı gündür. Ramazan ve Kurban bayramları yeme içme günleridir. Onun için bu günlerde oruç tutmak yasaklanmıştır. Bu günlerde mü'minler yerler, içkerler, başkalarına da ikramda bulunurlar, yedirirler, içirirler. Rasûlullah (sav) Kurban bayramında Mina günlerinde Abdullah b. Huzafe'yi hacılar arasında dolaşarak "bu günler yeme içme ve Allah'ı zikretme günleridir" diye ilan etmek üzere görevlendirmişti. (İmam Malik, Muvatta, Hâc, 135) Bayram günleri cimrilik günleri değil, cömertlik günleridir. Bayramda cehennemlik işler değil, cennetlik işler yapılır. Bayram; mü'min kulu Allahü Teâla ile ömrü Ramazanlaştırmaya sözleşmesidir. Bayram; hayatlarını Ramazanlaştırmaya söz verenlerin dağınıklıklardan, perişanlıklardan uzaklaşp, kendilerine gelme, disipline olma ve planlı bir kulluk yaşama başlangıcının yapıldığı gündür. Bayram; Ramazanda Ramazanlaşmanın günüdür. Ömrü Ramazan olanın ahiretinin bayramlaşmasından şüphe edilmez. Bayram sevinci; ömrü Ramazan olanlardan, ömrünü Ramazan gibi yaşayanlardan öğrenilir. İster Ramazan Bayramı olsun, isterse Kurban Bayramı olsun, insanlığa kazandırmış oldukları "sevme, sevdime, sevindirme ve sevlime" kazanımları açısından alternatiflerdir. Ramazan ve Kurban bayramları dinin değerleridir. Allah'ın dini alternatifsiz olduğu gibi, bu dinin değerleri de alternatifsizdir. Dinde bayram bir nimettir. Bayram nimetinin şükürünü eda edenler birer kıymettir. Merhem oğlu İsa (as)'ın dili ile diyoruz ki;

"Öncemiz ve Sonramız bayram olsun."
(Maide Suresi/114)